

NOVE KNJIGE

Gračanica od posla čaršija, poslovna karta Gračanice 1997/98, "Monos", Gračanica 1997.

Slijedeći koncept "Poslovnog informatora za 1995/96. godinu", jedan od prvih pokušaja probijanja informativne blokade u kojoj se nalazila i "ratna" Gračanica, posebno na takozvanom poslovnom planu (kad se moralo i hraniti i braniti) – Izdavačka kuća "Monos" iz Gračanice otvorila je novu "poslovnu knjigu" ovoga grada, prilagođenu novom vremenu, uslovima i potrebama privrednika i svih onih koji imaju nekog posla u Gračanici ili sa Gračanicom. Za ovu publikaciju može se reći da dolazi u pravo vrijeme, kada gračanička privreda "hvata" svoj prvi jači poslijeratni zamah i ulazi u odlučujuću fazu svog oporavka i revitalizacije.

Svojim sadržajima "Poslovna karta Gračanice za 1997/98. godinu" sugeriše svim potencijalnim investitorima i poslovnim ljudima da se sa Gračanicom isplati raditi bez obzira na razmjere ratnih razaranja i sva ograničenja ovog postratnog razdoblja.

Enciklopedijski podaci i činjenice iz bogate kulturno-povijesne baštine Gračanice (autor i priređivač Omer Hamzić), koje u sažetom obliku (i s prevodom na engleski jezik) u svom prvom dijelu donosi ova publikacija zaslužuju posebnu pažnju zato što dokazuju da je Gračanica i u svojoj bližoj i daljoj prošlosti doista bila "od posla čaršija", da se u njoj oduvijek trgovalo, da je još u 16. stoljeću imala dvadesetak različitih zanata, da je bila prava radionica za vojsku...

Prezentirajući, dakle, privredne mogućnosti, ali i osnovne kulturno-povijesne činjenice o Gračanici, ova "Karta" ispisuje glavne privredne subjekte kao i sve ostale koji nešto znače na privrednoj panorami Gračanice, objašnjava njihove proizvodne programe, donosi njihove adrese kao i poruke potencijalnim poslovnim partnerima, neophodne za uspostavljanje odgovarajuće poslovne komunikacije. Sa tim sadržajima približava se konceptu originalnog privredno-poslovnog godišnjaka Gračanice koji bi, pored informativno-komercijalne, mogao imati i svoju trajnu dokumentarnu vrijednost. Neka to bude i zamjerka, ali i preporuka budućim "sastavljačima" ovakvih publikacija. Uostalom, gračanički privrednici zaslužuju da imaju takav jedan svoj kalendar, godišnjak.

I pored ovih zamjerki, nekih tehničkih nedostataka kao i stanovitih rizika koji sa sobom nose ovakvi i slični izdavački projekti, ova "poslovna knjiga" zasigurno će naći svoje mjesto u gračaničkom poslovnom ambijentu i biti od praktične koristi ne samo Gračanlijama, već i svima onima koji posluju ili namjeravaju poslovati sa Gračanicom. Stoga ovakvi izdavački poduhvati imaju svoju punu "upotrebnu vrijednost" i zaslužuju veću podršku privrednih subjekata, komorskih i drugih poslovnih udruženja, institucija i državnih organa.

Još da napomenemo, ova publikacija svojim čitaocima donosi i Plan grada Gračanice sa novim nazivima ulica koji je uradio prof. Rusmir Djedović.

Edvin Mujinović, "Galebov let u svemir", pjesme KZB "Preporod", Općinski odbor Centar" Sarajevo, Biblioteka "Avlija", 1997.

Pjesnička zbirka "Galebov let u svemir" Edvina Mujinovića (rođen 1964. godine u Bušletiću kod Doboja, živi kao prognanik u Gračanici) sadrži pedeset i jednu pjesmu koje su raspoređene u pet ciklusa ("U katakombi", "Tajna svemira", "Boemski drumovi", "Putanje ruža" i "Galebov let u svemir") ujednačenih estetskih i književnih vrijednosti. Rukopis, inače, izmiče određenim stilskim formulacijama na koje smo navikli u knjigama štampanim u zadnje vrijeme. Najzad, dobili smo knjigu koja ima svoj kvantitet i kvalitet.

U posljednje vrijeme, naime, pojavljuju se pjesnici posustalog koraka, sa jedva otrgnutim riječima pjesme, nemoćni i stjerani u dvije-tri strofe koje bi trebalo da budu pjesme, a ustvari su izraz nemoći i neinspirativnosti autora. Iz tih pjesama teško je izvući makar neki smislen naslov, akamoli umjetničku poruku ili estetsku vrijednost. Pojedinci izdaju knjige čak sa jednom razvučenom pjesmom, krijući u imaginarnom izrazu blaziranost, a pretežite bjeline u knjizi bez teksta izgledaju im kao kostur bez mesa i same po sebi govore o plodnosti autora.

Otvarnjem zbirke "Galebov let u svemir" i iščitavanjem ovih pjesama, polahko ulazimo u svijet prošlosti, sadašnjosti i budućnosti, plovimo kroz neko čudno vrijeme u kojem se tek naslućuju davni historijski događaji, ličnosti, umjetnici-filozofi, prolaze duhovi i sve ono što čini

pojmljivo i nepojmljivo, opipljivo i duhovno, mit i stvarnost. Sa zebljom i strahom u mitskoj tišini pjesama osjećamo slijepe miševе, gospodare tame iz faraonovih grobnica, uskovitlani plamen i dim inkvizicijskih progona i smrad spaljenih sa lomača u ime nevinog grijehа, magličasti mem katakombi i grobnica, uspomene koje truhnu po skalinama i dokovima dalekih luka, lutanje bića svijetom i duha svemirom. Pjesme se s početka knjige krune mitskom kozmičkom prašinom u temelje i osnovu kamenog doba, u kaldrmu koja kroz vjekove prolazi i vodi kroz historiju civilizacije do njenog smaknuća i ništavila. U toj hermetičnoj dokučivosti pažljivijem čitaocu ne izmiče, cijelom zbirkom prisutna religijska podloga i pjesnikovo vjerovanje u Svevišnjeg koji je uzoriti Tvorac i presuditelj na kraju "sumiranog" koje nazivamo životom.

"Da li sam to ja u fatamorgani / koji visi u crnom svemiru / i priziva dvojnika iz prošlosti." (iz pjesme "U katakombi"). Kod ovog pjesnika skoro sve je metafizičko, njegovo viđenje svijeta je već duhovnost, onozemaljsko, pjesnik se često pita: nije li život samo fatamorgana i jesmo li već mrtvi, a mislimo da živimo, nismo li sjena našeg dvojnika, istinske duše koja je izvjesna konačnost, a mi tjelesni - samo podsmijeh i iluzija? Nije li zemlja samo jedna katakomba u crnom svemiru? Nagomilana znanja i iskustva koja je pjesnik sticao iščitavanjem filozofа, pjesnika, historije, teologije - dajući univerzalnost svom duhovnom biću - predstavljaju osnovu sa koje se uspio uzdignuti i saopštiti nam svoj metafizičko-hermetički iskaz i filozofsko poimanje života za čije je razumijevanje potrebna dobra dugogodišnja priprema i čitateljski

staž iz svih oblasti nauke i umjetnosti. Sve te vrijednosti pjesnik je u sebi sublimiralo da bi ih kroz ovu pjesničku zbirku iskazao kao autentično promišljanje o bitisanju čovjeka u ovozemaljskim prostorima i galaksiji, o granicama dokučivog i onog zagrobnog koje se samo naslućuje, ali za pjesnika postoji kao okamenjeno vjerovanje, kao vječnost... I kada na momente ostanemo uskraćeni za dokučivost smislenog u pojedinim pjesmama,

ostaje poštovanje za pjesnikovu individualnost i njegovo nadraštavanje običnog razmišljanja, što donekle opravdava i te nejasnoće.

“Jer, poraz je na kraju samo poraz tijela / a duh duše ostaje da bitiše u zapisima svezaka.” Ovo je samo dio jedne u nizu pjesnikovih izreka sa kojima, inače, kao sa filozofskim fusnotama prati svaku pjesmu u zbirci, a sa kojom autor nastavlja da živi i poslije biološke smrti.

Mevludin Spahić

